

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové ve věci žalobce: **F. L.**, zastoupen Mgr. Michalem Staňkem, advokátem, se sídlem Opletalova 1525/39, Praha 1 – Nové Město, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10 – Vršovice, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 12. 9. 2024, č.j. MZP/2024/290/1404,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- [1] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 12. 9. 2024, č.j. MZP/2024/290/1404 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byl zamítnut rozklad žalobce proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí, odboru zvláštní územní ochrany přírody a krajiny ze dne 22. 5. 2024, č.j. MZP/2024/620/2357 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), jímž nebylo vyhověno podle ustanovení § 40 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 114/1992 Sb.“), námitkám žalobce k předloženému záměru na vyhlášení Chráněné krajinné oblasti Soutok (dále jen „CHKO Soutok“), konkrétně proti zařazení pozemků parc.č. XA, XB, XC, XD, XE, XF, XG, v k.ú. M. N. V. do CHKO Soutok, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.
- [2] V prvním žalobním bodu žalobce namítl, že jeho námitka proti záměru nebyla vyřízena v zákonem stanovené lhůtě 60 dnů dle ustanovení § 40 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., a to bez ohledu na množství podaných námitek. Dle žalobce neobstojí ani to, že probíhala časově

Shodu s prvopisem potvrzuje M. H., DiS.

náročná analýza umístění a identifikace pozemků. V důsledku nevydání rozhodnutí ve lhůtě mohl žalobce (vlastník pozemku) oprávněně nabýt přesvědčení, že jeho námitce bylo vyhověno v tom smyslu, že jeho pozemky nebudou součástí CHKO Soutok, a může je tedy nabídnout k prodeji za vyšší cenu bez omezení vyplývajících ze základních ochranných podmínek CHKO.

- [3] Ve druhém žalobním bodu žalobce namítal, že v části 3. záměru nazvané *Předměty ochrany a jejich popis* jsou v bodech a) až g) konkretizovány ekosystémy (lesní, luční, mokřadní a vodní) včetně společenstev (travné, kontinentální nivní louky, mezofilní ovsíkové louky a specifická stepní vegetace na výše položených lokalitách tzv. hrúdech a na ně vázaná biota). „Pole a orná půda“ však v tomto výčtu chybí, a proto dle žalobce nemůžou být uváděny v detailnějším popisu jednotlivých předmětů ochrany. Má-li se chránit jakýkoliv předmět ochrany a za tím účelem mají být určité osobě stanoveny povinnosti ústavního rozměru (zásah do vlastnických práv, omezení práva na podnikání v důsledku vyhlášení zvláště chráněného území), je nezbytné prokázat smysl takové ochrany. Ten však není dán, pokud se žádný z předmětů ochrany na pozemcích žalobce (orné půdě) nenachází. K tomu žalobce odkázal na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 9. 2013, č.j. 30A 12/2012-34. Doplnil také, že na orné půdě se nenachází biotopy, které je potřeba chránit dle analýzy stavu ekosystémů, uvedené v záměru. Podle žalobce jsou důvody pro zařazení orné půdy do CHKO, které tvrdí žalovaný, pouze očekávané, tedy hypotetické a teoretické.
- [4] Ve třetím žalobním bodu žalobce rozporoval tvrzení ministra, že ve zvláště chráněných oblastech se oproti nechráněné krajině nabízí široká škála dotačních nástrojů. Ministrem zmiňované dotační programy (Program péče o krajinu, Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny, Národní plán obnovy) lze využít, aniž by se pozemky nacházely v CHKO, neboť dotčené území je evropsky významnou lokalitou (EVL Niva Dyje a EVL Soutok – Podluží, dále jen „EVL“), pro niž jsou jmenované programy rovněž dostupné. To žalobce dokládá přílohou žaloby Dotační přehled.
- [5] Ve čtvrtém žalobním bodu žalobce namítal, že se žalovaný nevypořádal s námitkou, proč nepostupoval podle ustanovení § 45c odst. 5 zákona č. 114/1992 Sb. a nedotázal se vlastníků dotčených pozemků (včetně žalobce), zda se chtějí podílet na ochraně EVL. Smluvní ochranu měly orgány ochrany přírody a krajiny realizovat již po vyhlášení EVL, avšak dodnes tak neučinily. Přitom podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. má být ochrana těchto území realizována přednostně v součinnosti s vlastníky pozemků, žalovaný však tento přístup nerealizuje. Odkaz na test proporcionality to dle žalobce nezhojí.
- [6] V pátém žalobním bodu žalobce namítl, že na území záměru probíhají rozsáhlé pozemkové úpravy na vysokém stupni rozpracovanosti, o čemž byl žalovaný informován Státním pozemkovým úřadem (dále též „SPÚ“). Pozemky tedy budou dotčeny změnou vlastnictví, pročež SPÚ požádal žalovaného, aby s ním jednal jako s účastníkem řízení, což žalobce doložila dopisem SPÚ ze dne 30. 8. 2023. Dodal, že k prvnímu kolu úvodních jednání pozemkových úprav (z plánovaných tří) je pozváno 1.547 účastníků. Všichni však nedostanou možnost se k záměru vyjádřit, přestože jejich vlastnické právo bude vyhlášením CHKO zasaženo.
- [7] V šestém žalobním bodu pak žalobce vyjádřil pochybnost o nestrannosti a objektivnosti analýzy Agentury ochrany přírody a krajiny (dále též „AOPK“), na kterou se žalovaný odvolává. AOPK je přímo podřízena žalovanému, a její závěry tedy stěží mohou obstát.

Žalovaný si měl proto obstat minimálně jednu oponentní analýzu, a to například z akademického prostředí, která by závěry z analýzy AOPK verifikovala.

- [8] Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud zrušil jak žalobou napadené rozhodnutí, tak rozhodnutí prvostupňové.
- [9] Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhoval její zamítnutí. K prvnímu žalobnímu bodu žalovaný uvedl, že nedodržení zákonné lhůty pro vypořádání žalobcových námitek nemá za následek nezákonnost rozhodnutí. Zdůraznil, že mu došlo přes 1.700 samostatných dopisů. Jednotlivé osoby zaslaly mnohdy i desítky dopisů (samotný žalobce mu zaslal během jednoho dne celkem 7 dopisů). Takové jednání by mohlo být považováno za obstrukční s cílem znesnadnit úkony správního orgánu. Rovněž odkázal na analýzu AOPK ohledně vlivu vyhlášení CHKO Soutok na ceny dotčených pozemků, ze které vyplývá, že tento krok snižuje ceny pozemků; naopak vlastník pozemku zařazeného do záměru v I. zóně ochrany přírody CHKO je osvobozený od placení daně z nemovité věci. Žalobce si musel být vědom zahájení správního řízení, které nutně vyústí ve vydání meritorního rozhodnutí, nikoliv ve fikci vyhovění jeho námitek.
- [10] Ve vyjádření ke druhému žalobnímu bodu žalovaný setrval na tom, že žalobcovy pozemky jsou nedílnou součástí několika navržených předmětů ochrany. Uvedl, že zahrnutí orné půdy do CHKO je běžné a z různých důvodů i účelné: udržování a zlepšování přírodního stavu hospodářsky využívaného území a přispívání přirozenému vodnímu režimu celé oblasti, její odolnosti vůči abiotickým a biotickým činitelům, rezilienci celého území, udržení biodiverzity v oblastech periodických rozlivů apod. Žalobcova obava z obnovení přirozeného vodního režimu s rozlivy, který by znamenal obnovení záplav, je dle žalovaného neopodstatněná. K plošnému a celoročnímu zaplavování pozemků v oblasti nedochází.
- [11] Ke třetímu žalobnímu bodu žalovaný uvedl, že v CHKO se nachází i jiné programy oproti EVL, které souvisí s ochranou dochovaného krajinného rázu nebo přírodní funkcí krajiny, a to kupř. Program péče o krajinu. Dodal, že v případě, že dojde ke ztížení zemědělského hospodaření v důsledku přijatých omezení, má žalobce dle ustanovení § 58 zákona č. 114/1992 Sb. nárok na finanční náhradu.
- [12] Ke čtvrtému žalobnímu bodu žalovaný uvedl, že dosavadní ochrana dotčeného území jako EVL není dostatečně účinná. Současně je prakticky neuskutečnitelná smluvní ochrana. Žalovaný v minulosti nepostupoval podle ustanovení § 45c odst. 5 zákona č. 114/1992 Sb. z důvodu, že v okamžiku zařazení obou EVL na evropský seznam již byly lokality navrženy do národního seznamu EVL v kategorii CHKO.
- [13] K pátému žalobnímu bodu žalovaný uvedl, že pozemkové úpravy probíhající v dotčeném území jsou samostatným dlouhodobým procesem, do něhož žalovaný nemůže zasahovat. Proti záměru na vyhlášení CHKO Soutok bylo možné uplatnit námitky, čímž byla zajištěna ochrana vlastnických práv. Záměr byl vyhlášen v souladu se zákonem a všichni vlastníci se k němu mohli vyjádřit; této možnosti ostatně využilo přes 200 osob a samospráv. Žalovaný navíc nad rámec zákonných povinností v březnu 2023 uspořádal informativní jednání se všemi městy a obcemi v regionu, AOPK zřídila webové stránky pro poskytování veškerých potřebných informací a v dubnu a květnu 2023 proběhla jednání se všemi městy a obcemi, v některých případech i za účasti občanů.

- [14] K šestému žalobnímu bodu žalovaný uvedl, že AOPK je organizační složkou státu, která provedla v souladu s ustanovením § 78 zákona č. 114/1992 Sb. analýzu ekosystémů na základě dat a poznatků z výzkumů a inventarizací provedených rovněž i jinými vědeckými institucemi. Nebylo by účelné, aby žalovaný vynakládal veřejné prostředky na totéž, tedy aby platil kromě odborníků AOPK i oponentní vědecké posudky. Sám žalobce měl možnost navrhopvat v rámci správního řízení vlastní důkazy, což neučinil.
- [15] Závěrem svého vyjádření poukázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2005, sp.zn. Pl.ÚS 21/02 a ze dne 25. 9. 2018, sp.zn. Pl.ÚS 18/17, a na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (přehledně shrnutou např. v rozsudku ESLP ve věci *T. a další proti Turecku* ze dne 8. 7. 2008, č. 1411/03), z níž vyplývá, že ochrana životního prostředí představuje významný veřejný zájem a při snaze o jeho naplnění jsou přípustné i zásahy do vlastnického práva.
- [16] Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
- [17] Žalobce uplatnil své námitky v procesu projednání záměru na vyhlášení zvláště chráněného území CHKO Soutok, oznámeného veřejnou vyhláškou ze dne 24. 8. 2023, č.j. ENV/2023/506656, MZP/2023/620/1686, a zveřejněného na úředních deskách dotčených obcí.
- [18] Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 22. 5. 2024, č.j. MZP/2024/620/2357, nebylo námitkám žalobce vyhověno.
- [19] Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí dne 11. 6. 2024 blanketní rozklad, který dne 11. 7. 2024 doplnil o odůvodnění.
- [20] Žalobou napadeným rozhodnutím ministra životního prostředí ze dne 12. 9. 2024, č.j. MZP/2024/290/1404, byl rozklad žalobce zamítnut a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno.
- [21] V odůvodnění napadeného rozhodnutí ministr připustil, že podle ustanovení § 40 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb. měl žalovaný o žalobcových námitkách rozhodnout do 60 dnů od uplynutí lhůty k jejich uplatnění, což se nestalo. Prodlení nastalo především z důvodu vysokého počtu námitek podaných proti záměru na vyhlášení CHKO Soutok. Nedodržení pořádkové lhůty však samo o sobě nemá za následek nezákonnost rozhodnutí žalovaného.
- [22] Ministr dále nesouhlasil s tím, že žalobcovy pozemky nejsou předmětem ochrany záměru, neboť orná půda (která se na žalobcových pozemcích nachází) má nezastupitelnou roli v utváření charakteristického krajinného rázu zemědělské krajiny jižní Moravy, jež je také předmětem ochrany navrhované CHKO Soutok. Orná půda navíc byla výslovně uvedena v samotném detailnějším popisu jednotlivých předmětů ochrany na str. 23-24 záměru. Zahrnutí hospodářsky využívané krajiny do CHKO je běžné, protože i taková území jsou součástí chráněných funkčních ekologických vazeb, harmonického krajinného celku či památkami historického osidlování. Není ani pravdou, že by se na žalobcově pozemku nedalo v budoucnu hospodařit.
- [23] K námitce, že vlastníky pozemků zemědělské půdy lze motivovat k šetrnějším způsobům hospodaření prostřednictvím jiných nástrojů, aniž by půda byla součástí CHKO, ministr uvedl, že finanční prostředky jsou alokovány primárně do chráněného území s ohledem na potřebu zachovat či zlepšit stav předmětů ochrany; jde například o Program péče o krajinu, Podporu obnovy přirozených funkcí krajiny, Národní plán obnovy apod.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. H., DiS.

- [24] K otázce snížení administrativní zátěže ministr sdělil, že na území, které se stane součástí CHKO Soutok, dojde ke snížení počtu orgánů ochrany přírody (v tomto území přestane jako orgán ochrany přírody existovat krajský úřad nebo obec s rozšířenou působností). Dále upozornil na skutečnost, že současně s vyhlášením CHKO Soutok probíhá samostatný proces změny hranice EVL Soutok-Podluží. Je tedy možné či pravděpodobné, že pozemky nenavržené do CHKO Soutok, které vlastní žalobce, budou v rámci tohoto procesu o změně hranice EVL vyňaty.
- [25] K možnostem smluvní ochrany ministr uvedl, že z analýzy ekosystémů vyplynulo, že od doby vyhlášení EVL Niva Dyje a Soutok – Podluží došlo ke zhoršení stavu některých přírodních biotopů, tedy dosavadní tzv. základní ochrana není dostatečně účinná. Ministr souhlasil se žalovaným v tom, že smluvní ochrana pozemků dotčených CHKO Soutok podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. je sice teoreticky možná, avšak reálně neuskutečnitelná, a to s ohledem na majetkové poměry v navrhovaném území (roztržité vlastnických vztahů) a přírodní specifika tohoto území. Případnou smlouvu by uzavíral krajský úřad, což by mimo jiné znamenalo pokračování v současném územním roztržení státní správy a nízké efektivitě zajišťování péče o toto území. Ochranný režim dle ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. je pak možné upravit pouze ve vztahu k vlastníkovi pozemku jakožto smluvní straně, nikoliv ve vztahu ke třetím osobám. Tato ochrana je tak na jedné straně málo adresná a zároveň na straně druhé nadbytečně přísná, neboť zákaz dle ustanovení § 39 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. je bezvýjimečný.
- [26] K námitce ohledně historického nedodržení postupu dle ustanovení § 45c odst. 5 zákona č. 114/1992 Sb. ze strany orgánů ochrany přírody a krajiny ministr poznamenal, že tato problematika zajišťování smluvní ochrany v případě EVL nemá přímou vazbu na řešení současné otázky, kterou je zajištění CHKO vyhlášené nařízením vlády.
- [27] Podle ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhnou nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.
- [28] Účastníci řízení ve stanovené lhůtě nevyjádřili. Soud tedy postupoval podle ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s. a rozhodl o věci samé bez jednání.
- [29] Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.
- [30] Vyhlášením CHKO Soutok, resp. totožnými námitkami jiných žalobců – vlastníků různých pozemků na území zamýšlené CHKO, zastoupených tímž advokátem, se již městský soud zabýval např. v rozsudcích ze dne 19. 12. 2024, č.j. 10A 104/2024-84, ze dne 15. 1. 2025, č.j. 14A 55/2024-106 a č.j. 18A 76/2024-87, ze dne 28. 1. 2025, č.j. 3A 84/2024-72, ze dne 6. 2. 2025, č.j. 15A 104/2024-72, ze dne 12. 2. 2025, č.j. 8A 105/2024-58, ze dne 20. 2. 2025, č.j. 9A 84/2024-73, ze dne 5. 3. 2025, č.j. 11A 104/2024-74, ze dne 31. 3. 2025, č.j. 17A 98/2024-55 či ze dne 21. 5. 2025, č.j. 5A 110/2024-70. Nejvyšší správní soud pak již v některých věcech rozhodl o kasacích stížnostech žalobce tak, že je zamítl a závěry městského soudu potvrdil – srov. rozsudky ze dne 30. 5. 2025, č.j. 10 As 17/2025-66 a č.j. 22 As 4/2025-59, ze dne 11. 6. 2025, č.j. 10 As 16/2025-52, ze dne 12. 6. 2025, č.j. 22 As 34/2025-

62, ze dne 24. 6. 2025, č.j. 1 As 23/2025-40, ze dne 27. 6. 2025, č.j. 4 As 63/2025-40, ze dne 18. 7. 2025, č.j. 5 As 61/2025-44, ze dne 1. 8. 2025, č.j. 5 As 60/2025-45 a ze dne 12. 8. 2025, č.j. 21 As 28/2025-51. Vzhledem k tomu, že v žalobách, o nichž zdejší soud rozhodl zmíněnými rozsudky, byla uplatněna naprosto stejná žalobní argumentace, soud neshledal důvod odchytil se od závěrů, které vyslovil v uvedených věcech a které již obstály i před Nejvyšším správním soudem.

[31] Soud i v této věci zdůrazňuje, že jeho úkolem v řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí není komplexní rozbor celé problematiky vyhlášení CHKO Soutok z pohledu environmentálního, ekonomického či společensko-kulturního. Soudní moc není arbitrem toho, zda je ochrana přírody cestou zřizování CHKO a zajištěním určité míry přirozeného vývoje v nich z odborného hlediska žádoucí a jediná správná, a to ani obecně, ani specificky na území Soutoku. Úkolem soudu je v rozsahu žalobních bodů posoudit, zda žalovaný vypořádal námitky žalobce v souladu se zákonem. Míra podrobnosti rozsudku je tak dána především kvalitou a konkrétností žalobní argumentace. Obdobně jako tomu bylo u žalob, o nichž soud již dříve rozhodl výše zmíněnými rozsudky, také žaloba v nyní projednávané věci je na mnoha místech velice obecná a v podstatné části kopíruje námitky uplatněné žalobcem v rozkladu proti prvostupňovému rozhodnutí (v podrobnostech viz níže). Pokud ovšem odvolací orgán (zde orgán rozhodující o rozkladu) ve svém rozhodnutí uplatněné námitky dostatečně vypořádá a žalobce je v žalobě jen zopakuje, aniž na důvody tohoto rozhodnutí reaguje, podstatně tím snižuje své šance na úspěch. Soud také v zásadě jen přebírá správnou argumentaci ministerstva a žalovaného, popřípadě na ni poukazuje; není jeho povinností stejné závěry líčit jinými slovy (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č.j. 8 Afs 75/2005-130, č. 1350/2007 Sb. NSS).

[32] Při rozhodování soud vycházel z následující právní úpravy:

[33] Podle ustanovení § 2 odst. 2 písm. e) zákona č. 114/1992 Sb.: „*Ochrana přírody a krajiny podle tohoto zákona se zajišťuje zejména vytvářením sítě zvláště chráněných území a péčí o ně.*“

[34] Podle ustanovení § 14 odst. 2 písm. b) téhož zákona: „*Kategorie zvláště chráněných území jsou chráněné krajinné oblasti.*“

[35] Podle ustanovení § 25 téhož zákona: „*(1) Rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení, lze vyhlásit za chráněné krajinné oblasti. (2) Hospodářské využívání těchto území se provádí podle zón odstupňované ochrany tak, aby se udržoval a zlepšoval jejich přírodní stav a byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území. Rekreační využití je přípustné, pokud nepoškozuje přírodní hodnoty chráněných krajinných oblastí. (3) Chráněné krajinné oblasti, jejich poslání a bližší ochranné podmínky vyhláší vláda republiky nařízením.*“

[36] Podle ustanovení § 40 téhož zákona: „*(1) Je-li třeba vyhlásit chráněné území nebo jeho ochranné pásmo podle části třetí tohoto zákona, zajistí orgán ochrany přírody zpracování záměru na vyhlášení zvláště chráněného území nebo jeho ochranného pásma. V záměru orgán ochrany přírody vyhodnotí stav dochovaného přírodního prostředí v území a navrhne vhodný způsob a rozsah ochrany území včetně jeho bližších ochranných podmínek. (...) (3) Záměr na vyhlášení národního parku, chráněné krajinné oblasti nebo ochranného pásma národního parku zašle Ministerstvo životního prostředí obcím a krajům, jejichž území se záměr dotýká. Vlastníkům nemovitých věcí dotčených záměrem, zapsaným v katastru nemovitostí, doručí Ministerstvo životního prostředí formou veřejné vyhlášky písemné oznámení o předložení záměru k projednání*

Shodu s prvopisem potvrzuje M. H., DiS.

spolu s informací o tom, kde je možno se seznámit s jeho úplným zněním, kdo je oprávněn podat k němu námitky a kdy uplyne lhůta pro jejich podání. Ministerstvo životního prostředí zveřejní oznámení o předložení záměru k projednání spolu s informací o tom, kde je možno se seznámit s jeho úplným zněním, kdo je oprávněn podat k němu námitky a kdy uplyne lhůta pro jejich podání, na portálu veřejné správy. Dotčené obce zveřejní na žádost Ministerstva životního prostředí oznámení do 5 dnů ode dne, kdy jim oznámení bylo doručeno, na úředních deskách obcí. (4) Písemné námitky k předloženému záměru mohou uplatnit dotčené obce a kraje ve lhůtě 90 dnů od obdržení záměru a vlastníci nemovitých věcí dotčených navrhovanou ochranou ve lhůtě 90 dnů od doručení písemného oznámení o předložení záměru k projednání podle odstavce 2, jinak ve lhůtě 90 dnů ode dne doručení oznámení veřejnou vyhláškou podle odstavce 3 na portálu veřejné správy. Námitky proti návrhu podle odstavce 2 se podávají orgánu ochrany přírody příslušnému k vyhlášení zvláště chráněného území nebo jeho ochranného pásma, námitky podle odstavce 3 Ministerstvu životního prostředí; k námitkám uplatněným po uvedené lhůtě se nepřihlíží. Vlastník je oprávněn uplatnit námitky jen proti takovému navrženému způsobu nebo rozsahu ochrany, jímž by byl dotčen ve výkonu svých práv nebo povinností. Orgán ochrany přírody rozhodne o došlých námitkách do 60 dnů od uplynutí lhůty pro uplatnění námitek. Orgán ochrany přírody uvede záměr do souladu s námitkami, kterým bylo vyhověno. (...)“

[37] Podle ustanovení § 79 odst. 3 písm. f) téhož zákona: „Ministerstvo životního prostředí dále oznamuje a projednává záměry na vyhlášení národních parků, chráněných krajinných oblastí, národních přírodních rezervací, národních přírodních památek nebo ochranných pásem těchto zvláště chráněných území.“

[38] V nyní projednávané věci ministerstvo zpracovalo záměr v srpnu 2023 a podle ustanovení § 40 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. jej zaslalo obcím a krajům, jejichž území se záměr dotýká; zároveň jej oznámilo i vlastníkům nemovitých věcí dotčených záměrem, a to včetně žalobce.

[39] Žalobce proti záměru uplatnil včasné námitky. V této souvislosti soud upozorňuje, že zákon č. 114/1992 Sb. v ustanovení § 40 odst. 4 omezuje rozsah námitek tak, že je „mohou uplatnit [...] vlastníci nemovitých věcí dotčených navrhovanou ochranou [...]. Vlastník je oprávněn uplatnit námitky jen proti takovému navrženému způsobu nebo rozsahu ochrany, jímž by byl dotčen ve výkonu svých práv nebo povinností.“

[40] Podle shora citovaného ustanovení § 40 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb. je orgán ochrany přírody povinen o námitkách ve stanovené lhůtě rozhodnout a záměr poté uvést do souladu s těmi, kterým vyhověl. V nynější věci si ministerstvo vyžádalo odborné stanovisko AOPK; námitkám žalobce posléze nevyhovělo. Předmětem soudního řízení v této věci je výlučně posouzení zákonnosti rozhodnutí o námitkách v rámci vymezeném včas uplatněnými žalobními body. Skutečnost, že je rozhodnutí o námitkách soudně přezkoumatelné, neznamená, že je soudní řízení jen pokračováním správního řízení; mezi principy soudního řízení správního patří především dispoziční zásada a požadavek, že ochranu lze poskytnout jen veřejným subjektivním právům žalobců (ustanovení § 2 s.ř.s.). Soudy zásadně neprojednávají žaloby ve veřejném zájmu (*actio popularis*), veškerou argumentaci je proto nutné vztahovat k možnému dotčení práv žalobce. Soud nemůže věcně posuzovat otázky, jež se žalobcem jakožto vlastníkem pozemků dotčených záměrem nesouvisí. Jak soud uvádí níže, žalobce v jednom případě poukazuje na nezákonnost postupu správních orgánů, avšak nerozvádí, jakým způsobem jím byl dotčen ve výkonu svých práv nebo povinností, naopak se nepřipustně domáhá ochrany práv a povinností třetích osob.

- [41] Ve vztahu k prvnímu žalobnímu bodu, v němž žalobce namítal překročení lhůty pro vydání rozhodnutí, soud poukazuje na shora citované ustanovení § 40 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., dle kterého měl orgán ochrany přírody o námitkách proti záměru rozhodnout do 60 dnů od uplynutí lhůty pro uplatnění námitek. Mezi účastníky není sporu o tom, že ministerstvo tuto lhůtu nedodrželo. Pozdní rozhodnutí o námitkách ale nemá bez dalšího za následek nezákonnost vydaného rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2006, č.j. 6 Ads 50/2005-63). Vliv nedodržení pořádkové lhůty na zákonnost rozhodnutí soud neshledal ani v žalobcově případě. Žalobce totiž dostatečně netvrdí ani neprokazuje, jak se nedodržení lhůty promítlo do jeho veřejných subjektivních práv. Pokud uvedl, že mohl oprávněně nabýt přesvědčení, že je námitce vyhověno a pozemek může např. nabídnout k prodeji bez omezení, popisuje pouze hypotetickou situaci, za níž by mohlo mít nedodržení lhůty vliv na práva vlastníka pozemku. Netvrdí však (ani nedokládá), že to je jeho případ, tedy že by chtěl prodej svých pozemků realizovat. K tomu soud ve shodě se žalovaným dodává, že vyhlášení CHKO neovlivňuje vlastnická práva z hlediska nakládání s pozemky (prodej, nájem apod.). Pro úplnost soud uvádí, že ustanovení § 40 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb. ani jiné ustanovení tohoto zákona či správního řádu neupravuje fikci vyhovění námitce v případě, že není vypořádána ve stanovené lhůtě. Soud proto odmítl žalobcovo tvrzení, že mohl oprávněně nabýt přesvědčení, že jeho námitce bylo (s ohledem na uplynutí pořádkové lhůty pro rozhodnutí o ní) vyhověno.
- [42] Kromě toho žalobce, ač byl v řízení aktivní, nevyužil ani institut opatření proti nečinnosti dle ustanovení § 80 správního řádu, případně podání žaloby na ochranu proti nečinnosti dle ustanovení § 79 s.r.s., a soudu není tato skutečnost z rozhodovací činnosti známa. Veřejná vyhláška o oznámení o předložení záměru na vyhlášení CHKO Soutok je datována k 24. 8. 2023 a žalobce byl oprávněn uplatnit námitky proti záměru do 90 dnů od doručení oznámení vyhláškou. Ministerstvo bylo povinno o námitkách rozhodnout do 60 dnů od uplynutí lhůty pro uplatnění námitek. Tato lhůta skončila nejdříve pět měsíců od vyhotovení vyhlášky, tedy cca na konci ledna 2024, ministerstvo vydalo rozhodnutí dne 27. 5. 2024. Bylo tudíž v „prodlení“ nanejvýš čtyři měsíce. S ohledem na povahu řízení a počet vlastníků nemovitých věcí dotčených navrhovanou ochranou (o jejichž vysokém počtu není v řízení sporu) soud délku takového prodlení nepovažuje za zvlášť významnou a mající dopad na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí.
- [43] Tuto žalobní námitku proto neshledal důvodnou.
- [44] Ke druhému žalobnímu bodu, v němž žalobce tvrdil, že jeho pozemky (orná půda) chybí v popisu předmětu ochrany záměru, přičemž nemohou být uváděny až v samotném detailnějším popisu jednotlivých předmětů ochrany, soud úvodem konstatuje, že v části 3. záměru jsou vymezeny „Předměty ochrany CHKO a jejich popis“ takto: „a) *harmonicky utvářená krajina s typickým krajinným rázem daným zejména charakterem říční nivy řek Moravy a Dyje a jejich přítoků s rozsáhlým komplexem lužních lesů nížinného typu, s mozaikou lučních, mokřadních a vodních ekosystémů, s památkově významnými objekty a krajinnými úpravami, zejména v areálu slovanských hradišť a v Lednicko-valtickém areálu, b) přírodní funkce krajiny, zejména její ekologická rezistence a resilience, migrační prostupnost, přirozený vodní režim s rozlivy, retence vody v krajině, dynamika říčních procesů vodních koryt a údolních niv [...]*“.
- [45] V rámci testu proporcionality se ministerstvo v záměru věnovalo podrobnějšímu popisu předmětu ochrany. K bodu a) výše uvedlo: „*Soutok představuje unikátní krajinu v nivě na dolním toku řek Moravy a Dyje, pro kterou je v obou jejích částech charakteristickým znakem*

přítomnost velkého komplexu lužních lesů nížinného typu s lučními enklávami. V nivě se při okrajích komplexu lužního lesa vyskytuje mozaika zemědělsky využívaných pozemků, převážně luk, částečně i orné půdy, vodních ploch, toků a mokřadů. Uvnitř komplexu lesa se nacházejí různé velké luční enklávy, často se starými solitery či jinou mimolesní zelení a jednotlivými stavbami. V obou částech je patrný vliv rozsáhlých krajinářských úprav v průběhu 18. a 19. století, nejvíce je tento vliv patrný v západní části v blízkosti Lednice, kde byla krajina nejvíce doplněna drobnými stavbami. Unikátní ráz krajiny by mohly negativně ovlivnit nejen změny v zastoupení jednotlivých ploch lesních, nelesních a vodních stanovišť, ale také změny vodního režimu v území i způsobu a míry jejich obhospodařování.“ (pozn. potvrzení doplněno soudem).

[46] Z detailnějšího popisu předmětu ochrany (krajiny s typickým krajinným rázem) je zřejmé, že orná půda do něj spadá. Z úvodního popisu v bodě 3. záměru ostatně nevyplývá, že by jednotlivé aspekty dané krajiny záměr vyjmenovával taxativně (což plyne z užitého termínu zejména). Žalobce sám ani nepopírá, že by detailnější popis předmětu ochrany jeho pozemky nezahrnoval; zjevně se domnívá, že uvedení orné půdy až v detailnějším popisu je zapovězeno, ale nevysvětluje proč. Soud je na rozdíl od žalobce přesvědčen, že nic nebrání obecnému vymezení předmětu ochrany na začátku záměru (navíc je-li z něho zřejmé, že vyjmenované aspekty krajiny jsou demonstrativním výčtem) a jeho následné bližší specifikaci v další části záměru. Dle ustanovení § 10 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 45/2018 Sb., o plánech péče, zásadách péče a podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území, záměr na vyhlášení zvláště chráněného území obsahuje určení předmětů ochrany a jejich popis. Záměr tomuto požadavku jistě vyhovuje, neboť vyhláška nestanoví, v jaké části záměru musí být předmět ochrany popsán. Nezapovídá ani zpřesnění předmětu ochrany na jiných místech záměru. Ministerstvo nadto podkapitolu na str. 23 záměru označilo jako „K předmětům ochrany“ a jednotlivé předměty ochrany zde opětovně citovalo pod písmeny totožnými jako v části 3. Adresátovi záměru tak muselo být zřejmé, že se jednalo o detailnější popis jednotlivých předmětů ochrany.

[47] Soud dále přisvědčuje závěrům správních orgánů obou stupňů, že je orná půda rovněž obsahem předmětu ochrany uvedeného v části 3. záměru pod bodem b), k čemuž odkazuje detailnější popis „přírodní funkce krajiny“ na str. 24 záměru. Ministerstvo pak v prvostupňovém rozhodnutí uvedlo, že pozemky jsou nedílnou součástí několika navržených předmětů ochrany, konkrétně zejména předmětu ochrany: „harmonicky utvářená krajina s typickým krajinným rázem...“ a „přírodní funkce krajiny, zejména její ekologická rezistence a rezilience, migrační prostupnost, přirozený vodní režim s rozlivy, retence vody v krajině, dynamika říčních procesů vodních koryt a údolních niv“. Orná půda má nezastupitelnou roli v utváření charakteristického krajinného rázu zemědělské krajiny jižní Moravy, jenž je také předmětem ochrany navrhované CHKO Soutok. Žalovaný k tomu doplnil, že zemědělsky využívané plochy v krajině CHKO mohou mít funkci arondační, mohou mít úzkou vazbu na vodní režim v území, mohou poskytovat plochu pro rozmnožování atp. Zařadit do CHKO pouze biologicky cenná území bez komplexní úvahy o krajinném celku a funkčních ekologických vazbách a procesech v něm nelze; naopak z definice CHKO v zákoně jasně vyplývá to, že se jedná o rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení. Zároveň zde není hospodářská činnost nepřijatelná, ba naopak hospodářské využívání území CHKO se provádí tak, aby se udržoval a zlepšoval jeho přírodní stav a byly zde zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce.

- [48] Dle žalovaného může orná půda spolu s ostatními druhy pozemků významně přispívat k udržování přirozeného vodního režimu s rozlivy, k odolnosti celé oblasti vůči abiotickým i biotickým činitelům a také schopnosti navrátit se v případě narušení ekologických vazeb zpátky do původního stavu se zvýšenou rezistencí. Žalovaný rovněž uvedl, že ochrana orné půdy je v některých případech nutná také z hlediska udržení biodiverzity v celé oblasti, zejména tam, kde se vyskytují periodické rozlivy nebo u lokalit v jarním období podmaččených. Na tyto biotopy jsou vázány mnohé ochrannářsky významné druhy živočichů.
- [49] Z uvedeného je zcela zřejmé, že pozemky tvořící ornou půdu jsou v záměru zamýšleny jako předmět ochrany hned ze dvou důvodů: orná půda tvoří harmonicky utvářenou krajinu s typickým krajinným rázem a plní rovněž přírodní funkci krajiny z důvodu provázanosti orné půdy s vodním režimem. Smyslem ochrany je tedy zachování krajiny a jejích přírodních funkcí, které správní orgány podrobně specifikovaly.
- [50] Žalobce dále citoval jeden ze závěrů ministerstva týkající se potřeby ochrany určitých biotopů a živočichů. Dodal, že se tyto druhy na orné půdě nenachází. Podle stanoviska soudu se ale tato pasáž netýká primárně důvodů pro ochranu orné půdy. Kromě toho je z výše uvedeného zřejmé, že orná půda je provázána i s jinými ekosystémy, tj. lesy, toky apod., o nichž citovaný úryvek hovoří. Ochrana živočichů a biotopů zmíněných žalovaným je tedy rovněž nepřímým důvodem, proč zahrnout ornou půdu do záměru. Zařazení orné půdy do záměru tak má svůj význam i z hlediska ochrany živočichů vyskytujících se v celé posuzované lokalitě. Rovněž skutečnost, že ministerstvo příznivý efekt ochrany přírody na zemědělských pozemcích v určitých aspektech teprve očekává, neznamená, že tento očekávaný vliv není relevantní a nemůže být důvodem pro vyhlášení CHKO. Žalobce tvrdil, že očekávaný účinek se nedostaví z důvodu provedených komplexních vodohospodářských úprav, které přirozenému vodnímu režimu brání. Již však neuvedl (a už vůbec neprokazoval), že v území nějaké vodohospodářské úpravy nastaly a z jakých důvodů tyto úpravy brání zamýšleným účinkům vyhlášení CHKO Soutok.
- [51] Ani druhý žalobní bod proto soud neshledal důvodným.
- [52] Ke třetímu žalobnímu bodu soud uvádí, že ze správního spisu zjistil, že žalobce v rozkladu namítl, že „*motivovat vlastníky či uživatele zemědělské půdy k šetrnějším způsobům hospodaření prostřednictvím vhodně zvolených finančních nástrojů lze i bez toho, že se pozemky budou nacházet v CHKO, a to podle ustanovení § 58, § 68 a § 69 zákona č. 114/1992 Sb. Proto lze již řadu let čerpat na šetrnější hospodaření finanční prostředky například z Operačního programu Životní prostředí, což lze doložit řadou konkrétních projektů realizovaných na území evropsky významných lokalit Niva Dyje a Soutok – Podluží.*“ Z obsahu této námitky je zřejmé, že pokud jde o možnosti čerpání finančních nástrojů, žalobce nespatřuje rozdíl mezi EVL a CHKO. Ministerstvo jeho námitku vypořádalo tak, že prostředky lze čerpat i mimo zvláště chráněná území, nicméně v nich se nabízí širší škála dotačních nástrojů a právě do nich jsou prostředky primárně alokovány; k tomu pak zmínil tři typy nástrojů vyjmenované i výše. Ve vyjádření k žalobě pak žalovaný výslovně souhlasil se žalobcem v tom, že jím zmíněné tři typy nástrojů lze čerpat i u EVL.
- [53] Podle závěru soudu tak ministerstvo a žalovaný (v reakci na stejnou rozkladovou námitku) dostatečně nevystihli důvody pro vyšší ochranu území spočívající v existenci dotačních nástrojů (v napadeném rozhodnutí již žalovaný připustil, že tyto nástroje lze standardně čerpat bez ohledu na CHKO). Pokud oba správní orgány tvrdily, že se nabízí širší škála

nástrojů, resp. že do zvláště chráněných území jsou prostředky alokovány přednostně, tato tvrzení dále nekonkretizovaly ničím jiným než poukazem na výše uvedené tři programy. Tento dílčí nedostatek ovšem nemohl vést ke zrušení napadeného rozhodnutí. Existence finančních (dotačních) nástrojů totiž nebyla nosným důvodem záměru, potažmo obou správních rozhodnutí. Z nich naopak vyplývají jiné rozhodné důvody pro záměr na vyhlášení CHKO Soutok, vysvětlení, proč ochrana v podobě EVL není dostatečná, a že – v případě pozemků žalobce – má orná půda nezastupitelnou roli v utváření charakteristického krajinného rázu zemědělské krajiny Jižní Moravy (tj. jednoho z předmětů ochrany CHKO Soutok), a rovněž, že je význam ochrany orné půdy věcně obsažen v předmětu ochrany (srov. vypořádání předchozího žalobního bodu). Existenci finančních (dotačních) nástrojů správní orgány nezohledňovaly ani v rámci testu proporcionality. Ačkoliv tedy v tomto ohledu správní orgány dostatečně nevysvětlily rozdíl mezi EVL a CHKO, otázka využívání finančních nástrojů pro motivaci vlastníků či uživatelů pozemků v CHKO nemá na danou věc vliv. Proto se jí soud již dále nezabýval a neprovedl ani žalobcem navržený důkaz – Přehled dotačních programů; ostatně mezi stranami není sporu, že tři programy zmíněné žalovaným lze využívat u obou typů chráněných území.

[54] Námitku uvedenou ve třetím žalobním bodě tak soud neshledal důvodnou.

[55] Ke čtvrtému žalobnímu bodu soud uvádí, že mezi účastníky řízení je nesporné, že na území plánované CHKO Soutok se dnes nachází dvě EVL (Niva Dyje a Soutok – Podluží).

[56] Podle ustanovení § 39 odst. 1 věty první a druhé zákona č. 114/1992 Sb.: *„Ochrana evropsky významných lokalit je zajišťována přednostně v součinnosti s vlastníky pozemků. Pro evropsky významné lokality lze namísto vyhlášení národní přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní rezervace, přírodní památky nebo památného stromu, včetně jejich ochranných pásem, prohlásit území za chráněné nebo strom za památný, pokud již nejsou zvláště chráněny podle tohoto zákona, na základě písemné smlouvy uzavřené mezi vlastníkem dotčeného pozemku a příslušným orgánem ochrany přírody.“*

[57] I na tomto místě je vhodné poznamenat, že žalobcova tvrzení jsou zopakováním jeho rozkladových námitek, na které již reagoval žalovaný v napadeném rozhodnutí. S odkazem na test proporcionality, který provedlo ministerstvo, žalovaný vyložil, že smluvní ochranu lze vnímat jako teoreticky možnou alternativu k ostatním způsobům ochrany, avšak vzhledem k majetkovým poměrům v navrhovaném území (roztříštěnost vlastnických vztahů) a přírodním specifikům území Soutoku, které mají vliv na způsoby hospodaření, ji nelze uskutečnit. V testu proporcionality přitom žalovaný nekonstatoval, že smluvní ochrana není možná, ale že je prakticky neuskutečnitelná. V podrobnostech soud odkazuje na odůvodnění obou správních rozhodnutí, jakož i na odůvodnění rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2024, č.j. 10A 104/2024-84. Dodává, že ve shodě s nimi považuje kromě roztříštěnosti vlastnických vztahů za podstatné zejména to, že ve smlouvě je možné podrobně upravit ochranný režim území pouze ve vztahu k vlastníkovi pozemku jakožto smluvní straně, nikoliv již ve vztahu ke třetím osobám (vůči nim platí pouze jediná ochranná podmínka v podobě zákazu poškozování chráněného území dle ustanovení § 39 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb.). Žalovaný tedy přiléhavě konstatoval, že taková ochrana je na jednu stranu málo adresná a nezajistí efektivní ochranu tohoto cenného území. Příhodně též poukázal na to, že na druhou stranu je smluvní ochrana nadbytečně přísná, jelikož zákaz dle ustanovení § 39 odst. 2 předmětného zákona je absolutní a nejde z něj povolit výjimku.

- [58] Je tedy zřejmé, že žalovaný na institut smluvní ochrany nerezignoval, ale zvažoval jej. V testu proporcionality podrobně a přesvědčivě popsal, z jakých důvodů není smluvní ochrana na dané území aplikovatelná. Z dikce ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. nevyplývá, že orgán ochrany přírody musí za každou cenu s vlastníkem pozemku ochranu domluvit; naopak za daných podmínek by formalistická aplikace daného ustanovení nebyla v souladu s účelem zákona č. 114/1992 Sb., kterým je ochrana přírody a krajiny. Žalobce na závěry správních orgánů konkrétněji nereagoval. K tomu soud dále dodává, že správní orgány obou stupňů ve svých rozhodnutích zmínily, že část území CHKO Soutok je již dnes „zvláště chráněná“, proto v této části není smluvní ochrana dle ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. možná ani právně. Ani na toto tvrzení žalobce nikterak nereagoval. Pro úplnost soud uvádí, že proti samotnému provedení testu proporcionality žalobce nikterak nebrojil, proto se jím soud blíže nezabýval.
- [59] Soud do značné míry souhlasí se žalovaným i ohledně aplikace ustanovení § 45c odst. 5 zákona č. 114/1992 Sb. To, jak v minulosti (ne)postupoval příslušný orgán ochrany přírody při zajišťování smluvní ochrany v souvislosti s vyhlášením EVL, nemá přímou vazbu na řešení současné otázky (vyhlášení CHKO). Nelze však říci, že by šlo o zcela bezpředmětnou námitku; stále jde o vytýkanou absenci zajištění přednostní smluvní ochrany. Jak ovšem soud dovodil výše, obě správní rozhodnutí ve svém souhrnu obsahují relevantní odůvodnění, proč správní orgány nezvolily smluvní ochranu. Městský soud v Praze navíc již v rozsudku ze dne 26. 10. 2023, č.j. 10A 95/2022-76 dovodil, že ke sjednání smluvní ochrany se vyžaduje i iniciativa vlastníka pozemku; teprve nevyvine-li vlastník takovou iniciativu, dojde k vyhlášení zvláště chráněného území postupem, jako tomu bylo v projednávané věci. Z obecně formulované námitky nicméně nevyplývá, že by žalobce vyvíjel nějakou iniciativu za účelem sjednání smluvní ochrany dotčeného území, natož aby o ni požádal. Žalovaný tedy nepochybil, pokud nepostupoval podle ustanovení § 39 ve spojení s ustanovením § 45c odst. 5 zákona č. 114/1992 Sb.
- [60] Námitky uvedené ve čtvrtém žalobním bodu proto soud neshledal důvodnými.
- [61] K pátému žalobnímu bodu týkajícímu se pozemkových úprav dle zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, soud uvádí, že jejich příprava v území zamýšleného CHKO Soutok není sporná. Z obsahu žaloby však není zřejmé, jakým způsobem se mají pozemkové úpravy ve spojení se záměrem dotknout veřejných subjektivních práv žalobce. Ten v žalobě bez bližších souvislostí tvrdil, že ministerstvo ignoruje vysoký stupeň rozpracovanosti těchto pozemkových úprav a že pozemky budou dotčeny změnou vlastnictví. Dále uvedl, že SPÚ o těchto skutečnostech ministerstvo vyrozuměl, a že je na úvodní jednání o prvním kole pozemkových úprav pozván velký počet účastníků, z nichž všichni již nedostanou možnost se k záměru vyjádřit, jejich vlastnické právo tím bude dotčeno.
- [62] Jak soud již vyložil výše, žalobce je oprávněn rozhodnutí správních orgánů napadat toliko v rozsahu zásahu do svých veřejných subjektivních práv. Ani v obecné rovině však neuvedl, jaký vliv mají probíhající pozemkové úpravy (a následná změna vlastnictví) ve spojení s vyhlášením záměru vliv na jeho práva nebo povinnosti, resp. na jeho veřejná subjektivní práva. Pokud tvrdí, že tak dojde k zásahu do práv jiných vlastníků pozemků (případně budoucích vlastníků pozemků), není v tomto směru k žalobě aktivně legitimován, neboť mu nepřísluší, aby se žalobou bral za práva jiných osob. Případní noví vlastníci přirozeně vstoupí do práv a povinností svých předchůdců. Z uvedených důvodů soud neprovedl důkaz

dopisem SPÚ adresovaným žalovanému ze dne 30. 8. 2023, neboť vědomost žalovaného o pozemkových úpravách není v dané věci relevantní. Pro úplnost soud dodává, že samotná existence řízení o pozemkových úpravách netvoří ze zákona překážku vyhlášení CHKO, což ostatně netvrdí ani žalobce

[63] Ani tato žalobní tak není důvodná.

[64] K poslednímu žalobnímu bodu stran nestrannosti AOPAK soud uvádí, že již v rozsudku č.j. 10A 95/2022-76, vyložil, že AOPK je orgánem ochrany přírody podle ustanovení § 75 zákona č. 114/1992 Sb. Byla zřízena zákonem jako správní úřad, který je podřízený žalovanému a vykonává státní správu v ochraně přírody a krajiny v rozsahu stanoveném tímto zákonem a jinými zákony. Její působnost je stanovena ustanovením § 78 citovaného zákona, dle něhož v obvodu své územní působnosti za účelem podpory výkonu státní správy na úseku ochrany přírody a krajiny provádí potřebné inventarizační přírodovědné průzkumy, monitoring, dokumentaci a šetření v ochraně přírody, ukládá, zpracovává, vyhodnocuje data v ochraně přírody; přitom spolupracuje s odbornými, výzkumnými a vědeckými pracovišti. Soud tak poukazuje na to, že se jedná o odborný orgán ochrany přírody, který disponuje příslušným odborným (zaměstnaneckým) aparátem a spolupracuje s dalšími odbornými pracovišti. Zájmem AOPK je příznivé životní prostředí a jeho ochrana, při své činnosti postupuje podle zákona a v souladu s ním.

[65] Skutečnost, že AOPK může „mít zájem“ na vyhlášení CHKO Soutok, tak vyplývá už z její povahy a účelu, za kterým byla zřízena, jímž je ochrana přírody a krajiny. Pokud AOPK zpracovala analýzu, na jejímž základě žalovaný rozhodl při tvorbě návrhu CHKO Soutok, plnila tím toliko svoji úlohu, která pro ni vyplývá ze zákona. Pouze na základě jejího postavení v rámci soustavy orgánů ochrany přírody a krajiny nelze dovozovat, že její závěry vyjádřené v analýze jsou neobjektivní, nerelevantní nebo nevěrohodné, jak dovozoval žalobce.

[66] Dle závěru soudu nebylo povinností správních orgánů opatřit si jinou, oponentní analýzu s ohledem na postavení AOPK. Ta provedla analýzu ekosystémů uvedenou v záměru na základě dat a poznatků z výzkumů a inventarizací provedených v území AOPK samotnou či vědeckými institucemi [srov. Příloha č. 3 (str. 42–48) záměru]. Žalobce věcné závěry analýzy AOPK nezpochybnil v rámci námitek, rozkladu a ani v žalobě, ačkoliv tuto možnost, jakož i možnost navrhnout vypracování oponentní analýzy, měl. Namísto toho setrval na obecném tvrzení o zaujatosti AOPK. Soud proto nepřisvědčil jeho tvrzení, že si žalovaný měl obstarat další analýzu, která by závěry AOPK verifikovala, a proto ani šestý žalobní bod neshledal důvodným.

[67] Lze tak shrnout, že žalobcovy pozemky byly řádně zahrnuty do předmětu ochrany, přičemž důvod této ochrany byl v rámci záměru i rozhodnutí správních orgánů obou stupňů náležitě vysvětlen. V daném případě nebylo z četných důvodů uskutečnitelné, aby žalovaný sjednával smluvní ochranu pozemků spadajících do zamýšlené CHKO Soutok. Absence tohoto postupu ve světle okolností případu tudíž neznamená, že nebylo možné bez dalšího přistoupit k vydání záměru na vyhlášení CHKO Soutok. Soud rovněž neshledal důvodnými žalobcem vyslovené pochybnosti o nestrannosti AOPK, tudíž i její analýza provedená v rámci záměru je věrohodná a relevantní. Soud dále seznal, že probíhající pozemkové úpravy se nedotýkají veřejných subjektivních práv žalobce. Závěry ministerstva ohledně možnosti využití dotačních nástrojů v případě EVL a CHKO nemají vliv na nosné důvody, pro které správní orgán přistoupil k záměru na vyhlášení CHKO Soutok. To, že ministerstvo o

námitkách žalobce proti záměru rozhodlo až po zákonem stanovené lhůtě, pak nezpůsobuje nezákonnost jeho rozhodnutí.

[68] Ze všech shora uvedených důvodů proto soud neshledal žalobu důvodnou a podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu zamítl.

[69] Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 18. září 2025

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu